

Első lépések a művészi pályán

Szamossy Elek vándorfestő itáliai tanulmányútjáról hazatérve kezdte meg működését a gyulai Harruckern–Wenckheim-kastélyban. Még Fischer Károly műtermében ismerkedett meg Munkácsyval, akinek rajzait látva, 1861 márciusában a kastélyban berendezett műterembe hívta közös munkára. Rajzolni és festeni is tanította a fiút.

„Mialatt festegetett, eddigi életemről meséltem neki és bevallottam félelmemet, hogy vissza kell mennem az asztalosműhelybe.

– Dehogy kell! – mondta. – Hiszen olyan ügyes és tehetséges, hogy többre viszi, mint egy asztalos!... Ezzel a mondattal dőlt el a sorsom” – írta Munkácsy az Emlékeimben. Munkácsy lelkesen látogatta Szamossy Elek ideiglenes műtermét Gyulán Munkácsy lelkesen látogatta Szamossy Elek ideiglenes műtermét Gyulán, ám betegségéből nem tudott felgyógyulni.

Munkácsy 1867-ben festette le Tóth Matildot

„...a láz nem múlt el s napról napra gyengébb lettem. Néha összeestem, elájultam, de mindez csak élesztette bennem az új lángot. Nagybátyám végre is aggódni kezdett folytonos betegeskedésem miatt, s megunta az orvos egyhangú receptjeit. Kijelentette, hogy ő maga fog meggyógyítani: homeopátiás módszerrel, mellyel – szerinte – csodákat lehet elérni.”

1861 első felében született Munkácsy Mihály első rajzgyűjteménye, a II. világháború óta lappangó Gyulai vázlatkönyv, amelyet Gyulán készült rajzainak javából, huszonegy lapból állított össze, kifejezetten Reök István számára. A fiú azt remélte, hogy az album meggyőzi Reököt a tehetségéről.

Munkácsy később felmérte, hogy tovább kell tanulnia, maga is belátta az akadémiai képzés szükségességét. Felvételt nyerve a bécsi Képzőművészeti Akadémiára, a tandíj és a megélhetés finanszírozására portréfestést vállalt. Megörökítette pécsi rokonait, Reök Lajost és Reök Lajosné Járossy Júliát, valamint gyermekeik arcképét is. A szülői párosportrét lánygyermekeik – többek között –, Irén és Gabriella arcképe követte. A bájos képmások egyikén szereplő Irén vállára, az effajta képi gondolkodásmódhoz idomulva, egy igen élet- hű legyet is festett.

A Munkácsy Mihály Múzeum néhány évvel ezelőtt vásárolta meg a Munkácsy által 1867-ben festett Tóth Matild Békésen született, még későbbiedermeier szellemben készült arcképét. A képet a család őrizte, de nem csak a festményre vigyáztak idáig. A sajtóbemutatón az eladó lánya azt a fülbevalót viselte, amelyet Munkácsy oly részletezően megfestett Tóth Matild arcképén.

Munkácsy – féléves ott-tartózkodás után – 1865 júliusában visszatért Pestre a bécsi képzőművészeti akadémiáról. A következő tanév őszi szemeszterében már Münchenben, 1868-ban pedig a düsseldorfi akadémián találjuk. Az események ekkor kezdtek felgyorsulni Munkácsy körül.